

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br.2004 / 13

O RASADNOM MATERIJALU

Skupština Kosova

Na osnovu člana 9.1.26 (a) i 5.1 (n) Uredbe UNMIK-a br. 2001/9 od 15. maja 2001. godine o Ustavnom Okviru za Privremene Institucije Samouprave na Kosovu.

U cilju regulisanja proizvodnje i trgovine rasadnim materijalom poljoprivrednih varijeteta, uključujući hibridne varijetete šumskih sadnica na Kosovu

Usvaja :

ZAKON O RASADNOM MATERIJALU

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovaj Zakon uređuje pitanja koja se odnose na proizvodnju, trgovinu, uvoz, izvoz i kontrolu rasadnog materijala, kao i na registraciju proizvođača i trgovaca rasadnog materijala

DEFINICIJE

Član 2

Upotrebljeni izrazi u ovom Zakonu imaju sledeća značenja:

“**Varijetet**” označava grupaciju biljaka unutar jedne botaničke klasifikacije najnižeg poznatog nivoa koja, bez obzira da li su u potpunosti ispunjeni uslovi za dodelu prava uzgajivača može da bude:

- definisana izražavanjem karakteristika koje proizilaze iz datog genotipa ili kombinacije genotipa,
- izdvojena od bilo koje druge biljne grupacije izražavanjem najmanje jedne od pomenutih osobina, i
- smatrana jednom jedinicom u pogledu njene prikladnosti za neizmenjeno razmnožavanje.

“Rasadni materijal” označava celu biljku i delove biljke, uključujući mladice, korenje, pod-kalemnice kao i ceo rasadni materijal i spremne sadnice:

- za proizvodnju povrća, izuzev semena;
- za proizvodnju voća;
- za proizvodnju dekorativnih biljaka, žbunja i drveća;
- za proizvodnju vinove loze;
- za proizvodnju šumskog drveća

“Ministrastvo” označava Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i seoskog razvoja

“Ministar” je Ministar poljoprivrede Kosova u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i seoskog razvoja (MPŠSR).

“Inspektor” označava bilo koje lice koje je ovlastio Ministar da bude inspektor za potebe ovog Zakona.

“Odeljenje” je zvanična uprava Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i seoskog razvoja, koja je odgovorna za sprovođenje Zakona,

“Lice” označava bilo koje fizičko ili pravno lice,

“Izvoz” označava promet rasadnim materijalom izvan Kosova,

“Uvoz” označava unošenje rasadnog materijala na Kosovo,

“Oznaka” označava grafičku sadržinu koja sadrži podatke o rasadnom materijalu,

“Prodavac” označava bilo koje registrovano lice za stavljanje rasadnog materijala na tržište,

“Registracija” je rešenje nadležnog organa o odobravanju delatnosti sa rasadnim materijalom, i

“Organ za izdavanje dozvola za rad” je organ koji izdaje dozvole za rad licima koja posluju sa rasadnim materijalom.

REGISTRACIJA PROIZVOĐAČA I TRGOVACA RASADNIM MATERIJALOM

Član 3

3.1. Svi proizvođači, uvoznici, izvoznici i trgovci rasadnim materijalom moraju da budu registrovani u službeni registar Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i seoskog razvoja.

3.2. Ministarstvo je dužno da vodi sledeće podatke za svako lice koje podnese zahtev za registraciju:

- a) ime tog lica,
- b) adresu lica na koje se odnosi prijava,
- c) jedinstveni registracioni broj u službenom registru Ministarstva.

3.3. Zahtev za upis u službeni registar mora da sačini:

- a) podnosilac koji se bavi ili planira da se bavi razmnožavanjem, uzgajanjem, trgovinom ili bilo kojom drugom aktivnošću povezanom sa rasadnim materijalom,
- b) podnosioca koji namerava da uvozi bilo koji rasadni materijal.

3.4. Zahtev mora da bude pisan, u onom obliku koji propisuje Administrativno uputstvo.

3.5. Ministarstvo može da odbije registraciju nekog podnosioca, ako smatra da nisu ispunjeni kriterijumi iz Administrativnog uputstva.

3.6. Nezadovoljna strana ima pravo da uloži žalbu na odluku za odbijanje registracije u roku od 15 dana od dana prijema odluke. Žalba se dostavlja Ministarstvu.

3.7. Proizvođači koji proizvode rasadni materijal za sopstvene potrebe nisu obavezni da se registruju u službenom registru Ministarstva.

KATEGORIJE RASADNOG MATERIJALA

Član 4

4.1. Sledeće kategorije rasadnog materijala propisane su za voće i vinovu lozu.

- a) pred-osnovni rasadni materijal, proizveden pod odgovornošću održavaoca i upotrebljen za proizvodnju osnovnog rasadnog materijala. On treba da bude bez bolesti, štetočina, mikoplazme i viroida a podleže se službenoj inspekciji.
- b) Osnovni rasadni materijal, proizveden od pred-osnovnog materijala bilo na neposredno ili nekim poznatim faznim procesom na vegetativni način od pred-osnovnog materijala. Planiran je za proizvodnju sertifikovanog rasadnog materijala. Podleže službenoj inspekciji i treba da bude bez viroza. Osnovni rasadni materijal mora da bude označen belom oznakom.
- c) sertifikovani rasadni materijal, proizveden od osnovnog materijala neposredno ili nekim poznatim faznim procesom na vegetativni način od osnovnog materijala, koji ispunjava uslove za sertifikovani materijal, može da bude upotrebljen kao materijal za razmnožavanje. Sertifikovani rasadni materijal može da bude upotrebljen i za proizvodnju sadnica ili njihovih delova za proizvodnju standardnog rasadnog materijala. Sertifikovani rasadni materijal mora da bude bez viroza i označen plavom oznakom.
- d) standardni rasadni materijal označava materijal za razmnožavanje poreklom iz sertifikovanih trupca ili matičnih biljkaka, koji ima potvrđen varijetetski identitet, čistoću i zdravlje i upotrebljen je za proizvodnju novih biljaka, ili delova biljaka koji se koriste za proizvodnju sadnica vinove loze. Standardni rasadni materijal označen je žutom oznakom.
- e) CAC (Conformitas Agraria Communitatis),-označava materijal za razmnožavanje plodonosnih biljaka i voća, koji ispunjava minimalne uslove utvrđene za ovu kategoriju u pogledu odnosnih vrsta.
- f) CAC materijal mora, barem na izgled, da suštinski bude bez ikakvih štetnih organizama i bolesti koje škode kvalitetu, odnosno bez ikakvih njihovih znakova ili simptoma, koji bi umanjili korisnost materijala za razmnožavanje ili

- plodonosnih biljaka, a naročito bez štetnih organizama nabrojanih u Administrativnom uputstvu o trgovini voćnim materijalom.
- g) CAC-materijal mora da ima odgovarajući identitet i čistoću u pogledu roda ili vrste u pitanju i identitet I čistoću u pogledu varijeteta.

4.2. Korišćenje kategorija pred-osnovnog, osnovnog, sertifikovanog i standardnog rasadnog materijala obavezna je u proizvodnji rasadnog materijala vinove loze i njenih delova.

4.3. Upotreba rasadnog materijala pred-osnovne, osnovne, sertifikovane i CAC (Conformitas Agraria Communitatis) kategorije, obavezna je u proizvodnji rasadnog materijala i voća.

4.4. Sledeće kategorije rasadnog materijala propisane su za vrste šumskih sadnica:

- a) utvrđeno poreklo označava rasadni materijal dobijen od osnovnog materijala koji može da je iz semena ili izdanaka, smeštenih u samo jednoj regiji porekla.
- b) odabrani označava onaj rasadni materijal, dobijen iz osnovnog materijala koji je izdanak smešten u samo jednoj regiji porekla, odabran prema fenotipskim karakteristikama na nivou populacije
- c) kvalifikovani označava rasadni materijal, dobijen od osnovnog materijala koji potiče od semenskih plantaža, matica, klonova ili mešavine klonova, čije su komponente odabrane prema fenotipskim karakteristikama na pojedinačnom nivou,
- d) testirani označava rasadni materijal, dobijen od osnovnog materijala, koji se sastoji iz izdanaka, semenskih plantaža, matica, klonova ili mešavine klonova. Prednost rasadnog materijala mora da bude iskazana pomoću uporednog testiranja ili procene prednosti rasadnog materijala proračunate na osnovu genetskog vrednovanja komponenata osnovnog materijala,
- e) Sve kategorije rasadnog materijala iz tačke 4 treba da budu bez bolesti, štetočina, mukoplazme i viroza.

PROIZVODNJA RASADNOG MATERIJALA

Član 5

Rasadni materijal mogu da proizvode samo lica registrovana u Registru proizvođača rasadnog materijala, osim proizvođača iz člana 3.7.

Član 6

6.1. Proizvođač rasadnog materijala dužan je da proizvodi materijal samo za vrste i varietete obuhvaćene u Spisku Varijeteta Kosova, koji čuva Služba za Prava Biljnih Varijeteta pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i seoskog razvoja.

6.2. Upis novog varijeteta na spisku varijeteta Kosova biće uređen putem Administrativnog Uputstva.

6.3. Ministarstvo može da za potrebe istraživanja ovlasti proizvodnju rasadnog materijala određenih sorti i varijeteta koji nisu obuhvaćeni Spiskom Varijeteta Kosova.

Član 7

7.1. Proizvođač rasadnog materijala obavezan je da vodi podatke o ukupnoj količini, vrsti i varijetetu proizvedenog, prodatog i uništenog rasadnog materijala.

7.2. Proizvođač rasadnog materijala obavezan je da najmanje jednom godišnje izvesti Odeljenje za proizvodnju i zaštitu bilja o ukupnoj količini proizvedenog, prodatog i uništenog rasadnog materijala.

7.3. Sadržina, oblik i postupak čuvanja podataka i postupak izveštavanja pomenuti u stavovima (1) i (2) ovog člana propisuje Ministarstvo administrativnim uputstvom.

Član 8

8.1. Ministarstvo može da dozvoli proizvođaču rasadnog materijala da uveća rasadni materijal nekog varijeteta koji nije obuhvaćen Spiskom Varijeteta Kosova za potrebe nekog stranog partnera od uvoznog matičnog rasadnog materijala, pod uslovom da je strani partner ugovorom obavezan da otkupi ukupnu proizvedenu količinu rasadnog materijala.

8.2. Proizvodnja rasadnog materijala iz stava (1) ovoga člana podleže obaveznoj zdravstvenoj inspekciji od strane ovlašćenog inspektora ministarstva tokom perioda proizvodnje.

KONTROLA PROIZVODNJE RASADNOG MATERIJALA

Član 9

9.1. Tokom procesa proizvodnje rasadni materijal se podlaže službenoj kontroli zdravlja, kvaliteta i varijetalne čistoće od strane inspektora Ministarstva i nakon stručnog izveštaja odgovarajućih naučni institucija.

9.2. Kontrola is stava (1) ovog člana utvrđuje poreklo, autentičnost varijeteta, zdravstveno stanje i kvalitet rasadnog materijala.

Član 10

Odeljenje za proizvodnju i zaštitu bilja i Odeljenje za šumarstvo pri MPŠSR daće sertifikat i odgovarajuću oznaku za rasadni materijal koji zadovoljava standarde kvaliteta i zdravlja utvrđene u Administrativnom uputstvu

Član 11

Proizvođač rasadnog materijala obavezan je da u prisustvu inspektora uništi rasadni materijala koji ne ispunjava propisane standarde kvaliteta i zdravlja.

Član 12

12.1. Odeljenje za proizvodnju i zaštitu bilja obavezno je da vodi evidenciju o kontroli rasadnika za proizvodnju rasadnog materijala za voće, povrće i vinovu lozu prema vrstama, varijetetima i količinama proizvedenog konkretnog rasadnog materijala.

12.2. Odeljenje za šumarstvo vodi evidenciju o kontroli šumskog i šunskog dekorativnog rasadnog materijala.

KVALITET RASADNOG MATERIJALA

Član 13

13.1. Kvalitet rasadnog materijala određen je prema poreklu, autentičnosti i zalihama varijeteta, vegetativnom razvoju i zdravstvenom stanju.

13.2. Kvalitet rasadnog materijala mora da bude u skladu sa standardima propisanim u Administrativnom uputstvu na osnovu predloga nadležnih odeljenja Ministarstva.

PAKOVANJE I OZNAČAVANJE RASADNOG MATERIJALA

Član 14

14.1. Rasadni materijal planiran za promet mora da bude upakovan, zapečaćen i označen u skladu sa postupkom propisanim u Administrativnom Uputstvu.

14.2. Pakovanje, zatvaranje i označavanje rasadnog materijala vrši proizvođač, na mestu proizvodnje rasadnog materijala.

TRGOVANJE RASADNIM MATERIJALOM

Član 15

15.1. Rasadnim materijalom mogu trgovati samo pravna i fizička lica koja su registrovana za tu delatnost od strane Ministarstva.

15.2. Rasadni materijal namenjen tržištu treba da bude skladišten i transportovan na način koji čuva kvalitet rasadnog materijala, opisan u Administrativnom uputstvu.

15.3. Rasadni materijal za voće prodaje se samo kao osnovni, sertifikovani ili CAC (Conformitas Agraria Communitatis) rasadni materijal, ako pripada varijetetu koji je na Spisku Varijeteta Kosova i ako je u skladu sa standardima kvaliteta i zdravlja utvrđenim u Administrativnom Uputstvu.

15.4. Rasadni materijal vinove loze prodaje se samo kao osnovni, sertifikovani ili standardni rasadni materijal, ako pripada varijetetu koji je na Spisku Varijeteta Kosova i ako je u skladu sa standardima kvaliteta i zdravlja utvrđenim u Administrativnom uputstvu.

15.5. Rasadni materijal za povrće i ukrasne biljke prodaje se samo ako pripada varijetetu koji je na Spisku Varijeteta Kosova i ako je u skladu sa standardima kvaliteta i zdravlja utvrđenim u Administrativnom uputstvu.

15.6. Šumski rasadni materijal prodaje se samo kao rasadni materijal sa utvrđenim poreklom, odabrani, kvalifikovani ili testirani ako je u skladu sa standardima kvaliteta i zdravlja utvrđenim u Administrativnom uputstvu i nalazi se na Spisku Varijeteta Kosova.

15.7. Rasadni materijal ukrasnih biljaka, drveća i žbunja prodaje se samo ako je u skladu sa standardima kvaliteta i zdravlja utvrđenim u Administrativnom uputstvu.

UVOZNI RASADNI MATERIJAL

Član 16

16.1. Rasadni materijal smeju da uvoze samo pravna ili fizička lica koja su registrovana za tu delatnost shodno članu 3. ovog Zakona.

16.2. Uvoz osnovnog, sertifikovanog, standardnog i CAC (Conformitas Agraria Communitatis) rasadnog materijala biće dozvoljen samo ako se radi o varijetetu sa Spiska Varijeteta Kosova i ako ima sertifikat o poreklu i autentičnosti vrste, sorte i zalihe i fitosanitarni sertifikat, koje su izdali zvanični organi zemlje izvoznice, potvrđujući da rasadni materijal ispunjava uslove iz ovog Zakona i uslove iz Administrativnog uputstva.

16.3. Sve pošiljke uvoznog rasadnog materijala biće službeno pregledane na graničnim prelazima na ulasku na Kosovo ili u objektima krajnjih korisnika, u skladu sa odredbama važećeg zakona o zdravlju biljaka u pogledu pojavljivanja, širenja i suzbijanja biljnih bolesti i štetočina, o biljnim proizvodima i drugim pitanjima koja su predmet pravnog uređivanja.

Član 17

17.1. Uvozniku je dozvoljena trgovina uvoznim rasadnim materijalom samo u njegovom originalnom pakovanju.

17.2. Uvozni rasadni materijal mora da bude označen oznakama koje su izdali zvanični organi zemlje izvoznice.

Član 18

Uvoznik je odgovoran za kvalitet i autentičnost uvezenog rasadnog materijala.

Član 19

Ministarsvo može da dozvoli uvoz rasadnog materijala varijeteta koji se ne nalazi na Spisku Varijeteta Kosova u cilju naučnog istraživanja izdvanjem posebne dozvole.

KONTROLA

Član 20

20.1. Službena kontrola kvaliteta, pakovanja, označavanja, trgovine i druge zahtevane kontrole rasadnog materijala vrše inspektorija Ministarstva u skladu sa metodom utvrđenom u Administrativnom Uputstvu.

20.2. Protiv odluke o odbijanju registracije nezadovoljna strana može da uloži žalbu u roku od 15 dana od dana prijema odluke. Žalba se dostavlja Ministarstvu.

20.3. Protiv odluke Ministarstva nezadovoljna strana može da inicira upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od prijema odluke. Žalba ne obustavlja izvršenje odluke

KAZNENE ODREDBE

Član 21

21.1. Novčanom kaznom od 1.000 € do 15.000 € biće kažnjeno zbog prekršaja lice koje:

- a) proizvodi ili stavlja u promet rasadni materijal ako nije registrovano u registar proizvođača (član 3.) ovog zakona i Administrativnih Uputstava.
- b) proizvodi, trguje i stavlja u promet rasadni materijal, čiji kvalitet i zdravlje ne zadovoljavaju date standarde (član 13. ovog zakona i administrativnih uputstava.
- c) uvozi ili izvozi rasadni materijal suprotno odredbama ovog zakona (član 16) i administrativnih uputstava.
- d) pakuje, označava ili čuva rasadni materijal suprotno odredbama ovog zakona (član 14) i administrativnih uputstava.
- e) ne vodi niti prijavljuje podatke o količini, vrsti i varijetetu rasadnog materijala u skladu sa članom 7. ovog zakona i administrativnih uputstava.
- f) ometa ovlašćeno službeno lice pri inspekciji proizvodnje, trgovine, stavljanja u promet, pakovanja, označavanja, skladištenja i prevoza rasadnog materijala (članovi 9. i 10.) ovog zakona i administrativnih uputstava.

21.2. Zbog ponavljanja kršenja zakona, pored novčane kazne prekršiocu biva oduzeta dozvola za rad i biva ispisan iz registra registrovanih lica za proizvodnju i trgovanje rasadnim materijalom.

Član 22

Sve uplate koje dolaze usled primene odredbi ovog zakona idu u Konsolidovani Budzet Kosova.

SPROVOĐENJE

Član 23

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i seoskog razvoja je odgovorno telo za donošenje administrativnih uputstava za primenu ovoga Zakona.

Član 24

Pitanja registracije i visine taksi za registraciju biće utvrđena administrativnim uputstvom.

PRELAZNE ODREDBE

Član 25

25.1. Stupanjem na snagu ovoga Zakona biće stavljene van snage odredbe iz svih važećih zakona o rasadnom materijalu koje su u suprotnosti ovim Zakonom.

25.2. Bilo koje lice koje aktualno proizvodi, pakuje, označava ili trguje rasadnim materijalom na Kosovu dužno je da podnese zahtev za dobijanje dozvole za rad shodno članu 3. ovog Zakona najkasnije u roku od 30 dana nakon stupanja na snagu ovog Zakona

STUPANJE NA SNAGU

Član 26

Ovaj Zakon stupa na snagu nakon što ga usvoji Skupština Kosova i proglasi Specijalni Predstavnik Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija.

Zakon Br.2004 / 13
29 April 2004

Predsednik Skupštine Kosova

akademik Nexhat Daci